

Nederlands Fruit Netwerk

onderdeel van Stichting De Oerakker

Voorjaarsbijeenkomst
De Oerakker
3 juli 2019

Doelstelling

- Behoud van bedreigde Nederlandse fruitrassen die tot Nederlands Cultureel Erfgoed behoren
- Om te beginnen: Appels

3-Jul-19

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

2

Aanpak

- Opsporing / inventarisatie
- Erfgoedbepaling; wat is nou erfgoed?
- Vermeerdering
- Rasbeschrijving

3-Jul-19

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

3

Opsporing / inventarisatie

- Verificatie rassen in collectieboomgaarden

3-Jul-19

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

4

Opsporing / inventarisatie

- Verificatie rassen in collectieboomgaarden
- Determineren appels

3-Jul-19

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

5

Opsporing / inventarisatie

- Verificatie rassen in collectieboomgaarden
- Determineren appels
- Vastleggen rassen en herkomst

Veld	Toelichting	Voorbeeld
Collectienaam	Naam van de collectie waaraan de accessie is opgenomen.	Bongerd Grote Veen
Collectielocatie	Plaats waar de collectie zich bevindt	Friedenksloot
Collectiehoeveelheid	Aantal accessies (rassen, wild materiaal) waaruit de collectie bestaat	
Contactpersoon	Naam van de contactpersoon voor de collectie	
E-mail contactpersoon	E-mail adres van de contactpersoon	
Internetadres	URL van de website van de collectie/vereniging	
Paspoort data:		
Veld	Toelichting	Voorbeeld
Accessiesnummer	Nummer waaronder de accessie in de collectie is opgenomen	GEN132
Aantal bomen	Aantal bomen van de accessie	5
Accessienaam	Naam waaronder de accessie in de collectie is opgenomen	Sterappel
(Vermoedelijke) Rasnaam	(Vermoedelijke) naam van een ras op basis van verificatie door een panel van gewasdeskundigen	Sterappel
Bronreferentie	Referentie die gebruikt is bij de naamgeving van een ras.	Appelsorten, Herbert Petzold, 1988
Synoniemen	Synoniemen die voor de rasnaam worden gebruikt	Roulette Rouge Doole
Soortnaam	Lijnse naam van de soort waaronder de accessie valt	Malus domestica
Type	Verwijzing naar het type accessie	Ras, Streekras, Wild, Zaailing
Gebruik	Gebruiksdoel	Handappel, Stookappel, Sierappel, Onderstam, etc.
Onoanmerking	Verwijzing naar instituut, persoon of collectie waaraan de accessie is betrokken	Collectie Marcel Tross, Neede
Herkomstgegevens	Verwijzing naar de oorspronkelijke herkomst van de accessie	Lunterse Tuinbouw Vereniging, Lunteren (Gelderland)
Herkomstland	Land van oorspronkelijke herkomst	Nederland
Herkomstjaar	Jaar van de eerste referentie van de oorspronkelijke accessie. Dit kan de verzameldatum zijn voor wild materiaal, maar ook de datum waarop een ras op de markt is gebracht, of de oudst bekende datum uit de literatuur.	1850
Afstamming	Gegevens over voorouders (van het ras)	Sterappel x Brabantse Bellefeur, Mutant uit Eijsden
Bijzonderheden	Andere relevante informatie over de accessie	Verzameld als zaailing op Schiermonnikoog
URL	Interlink naar de accessie-informatie uit de eigen database	
Zichtbaar	Gegevens over de accessie zichtbaar in Nederlandse Appel Database	Ja of Nee

3-Jul-19

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

6

Appeldata(base)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	
1	Accessie-nummer	Aantal bomen	Accessie-naam	Vermeerderaar	Bronreferentie	Synoniemen	Soortnaam	Type	Gebruik	Donorinformatie	Herkomstgegevens
3552	Pienerburg 006	1	Zomeragt	Zandbergen					appel	deel/collectie H. Rosset	
3553	Ros03-138		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)			Röppe, Vorden	
3554	Ros04-166		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)		zomer	Röppe, Vorden-Linde	De Nederlandse Boomgaard (1868)
3555	Ros04-168		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)			Röppe, Vorden-Linde	
3556	Ros04-186		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)			Oudersnamen, Getaster (coll. boomkweker); Hendrik ten Elsen, Neede	
3557	Ros04-186		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)			collectie, boomkweker; Hendrik ten Elsen, Neede	
3558	Ros04-186		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)			collectie, boomkweker; Hendrik ten Elsen, Neede	
3559	Ros05-037		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)			Röppe, Vorden-Linde (coll. boomkweker); Hendrik ten Elsen, Neede	
3560	Ros06-087		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)		zomer	Röppe, Vorden-Linde (verm. H ten Elsen)	De Nederlandse Boomgaard (1868)
3561	Ros10-013		Zomeragt	HWR/leg			Malus domestica (pumila)			Hartman, Lichtenvoorde	
3562	Ros08-026		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)			Röppe, Vorden-Linde	
3563	Ros08-026		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)		zomer	Röppe, Vorden-Linde	De Nederlandse Boomgaard, deel 1: Appels (Roskoop, 1868)
3564	Ros08-026		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)		zomer	Röppe, Vorden-Linde	De Nederlandse Boomgaard, deel 1: Appels (Roskoop, 1868)
3565	Ros08-026		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)		zomer	Röppe, Vorden-Linde	De Nederlandse Boomgaard (Roskoop, 1868)
3566	Velder 029	1	Zomeragt	Zandbergen					appel	Hennie Rosset, Vorden	
3567	Ros10-013		Zomeragt	R. Baas						PJ	
3568	Ros08-018		Zomeragt	HWR			Malus domestica (pumila)		zomer	Hartman (vh. Weustman), Barchem	Pomologia (Johann Hermann Knoo, 1758)
3569	Auk470		Zomeragt	AK						POM-NH	
3570	T286	1	Zomeragt	Zomerkruidappel		Witte kruid-appel	Malus domestica	Ras	Handappel	J. Hein Middelenweg 194, 1462 HM Beemster, NL	Onbekend
3571	Auk471		Zomeragt	AK						TI M	
3572	Ros06-025		Zomeragt	HWR/leg			Malus domestica (pumila)			Eric Brook, Gortelaar (Stelcol); Hekker, Twello	
3573	Ros05-118		Zure Grauwe Reinette	Zure Grauwe Reinette			Malus domestica (pumila)		winter	Tachtelman, Zutphen-Leesten	Nederlandse Fruitsoorten (Nederlandse Heide-maatschappij, 1942)
3574	VDF380		Zure Grauwe Reinette	VDF						id	
3575	Auk472		Zure Grauwe Reinette	AK						id	
3576	G57	1	Zure Grauwe Reinette	Zure Grauwe Reinette	POMVNH	Zure Grauwe Goudrennet	Malus domestica	Ras	Handappel, Keukenappel	P. de Boer, Hofweg 1, 1452 AG, (Ipendam, NL	zeer oude appel, waarvan de herkomst onbekend is.
3577	G208	1	Zure Grauwe Rte.	Zure Grauwe Rte.	HWR/leg	Ger van Sandvoort	Malus Domestica			POM	
3578	Ros09-078		Zure Kafappel	Zure Kafappel	HWR/overlevering		Malus domestica (pumila)			via Bas van Andel, Baby(om)enbroek (fam. Heider, J	herkomst onbekend (Nederland?) (Officiële Nederlandse Rassenlijst
3579	Ros11-055		Zure Kafappel	Zure Kafappel	HWR/overlevering		Malus domestica (pumila)		herfst	via Bas van Andel, Baby(om)enbroek	Beschrijvende Rassenlijst voor Fruit, 1933
3580	Ros11-055		Zure Kafappel	Zure Kafappel	HWR/BVA		Malus domestica (pumila)		herfst/winter	via Bas van Andel, Baby(om)enbroek	Beschrijvende Rassenlijst voor Fruit, 1933
3581	Ros11-055		Zure Kafappel	Zure Kafappel	HWR/BVA		Malus domestica (pumila)		herfst/winter	via Bas van Andel, Baby(om)enbroek	Beschrijvende Rassenlijst voor Fruit, 1933
3582	Ros14-032		Zure Kan-appel	Zure Kan-appel	HWR/leg		Malus domestica (pumila)			Willi Hollander, Kampen	
3583	Velder 050	1	Zure Kan-appel	Zandbergen					appel	Hennie Rosset, Vorden	
3584	G25	2	Zure Paradis	Zure Paradis	NPV/fruithof		Malus domestica		Ras		
3585	GEN061	3	Zure Renette	Zure Renette	GN	Renette d'Onabruck, Du	Malus domestica			Anema, Hoofddorp	
3586	GEN076	3	Zure van Driebergen	Zure van Driebergen	GN/Ras gekweekt in 2017 door nederlandse export		Malus domestica			Fruithet Praktijk Onderzoek, Randwijk	Landgoed Denneweg, Driebergen
3587	R24	1	Zure van Driebergen	Zure van Driebergen	NPV/fruithof		Malus domestica		Ras		
3588	Auk473		Zure van Driebergen	AK							
3589	Auk474		Zure Veen	AK							
3590	VDF379		Zure Zon Appel	Zure Zon Appel	VDF						
3591	Auk477		Zwanappel	AK							
3592	Ros14-032	1	Zwanappel	Zwanappel	R. Baas					Clj	TI O
3593	A22		Zwetschenappel	Zwetschenappel	NPV/fruithof		Malus domestica		Ras		
3594	GEN136	3	Zwetschenappel	GN			coronaria			Botanische Tuinen en Belmonte Arboretum van de Landbouwhogeschool, Wageningen	
3595	GEN136	3	Zwetschenappel	GN			brevis			Botanische Tuinen en Belmonte Arboretum van de Landbouwhogeschool, Wageningen	
3596	GEN130	3	Zwetschenappel	GN			brevis			Botanische Tuinen en Belmonte Arboretum van de Landbouwhogeschool, Wageningen	

3716

3-Jul-19

7

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Aanwas van de database

- 2017: ca. 675 items
- 2018: meer dan 2500 items
- Begin 2019: ca. 3700 items

Verdeeld over meer dan 800 appelrassen

3-7-2019

8

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Deelnemers

- Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN)
- Pomologisch Genootschap Limburg
- Noordelijke Pomologische Vereniging
- Pomologische Vereniging Noord-Holland
- Vrienden van het Oude Fruit
- Fruitteeltmuseum Kapelle
- Hoogstamboomgaard Acht
- G van S
- J Z
- A K
- H R
- W den H
- E P
- L D
- R B

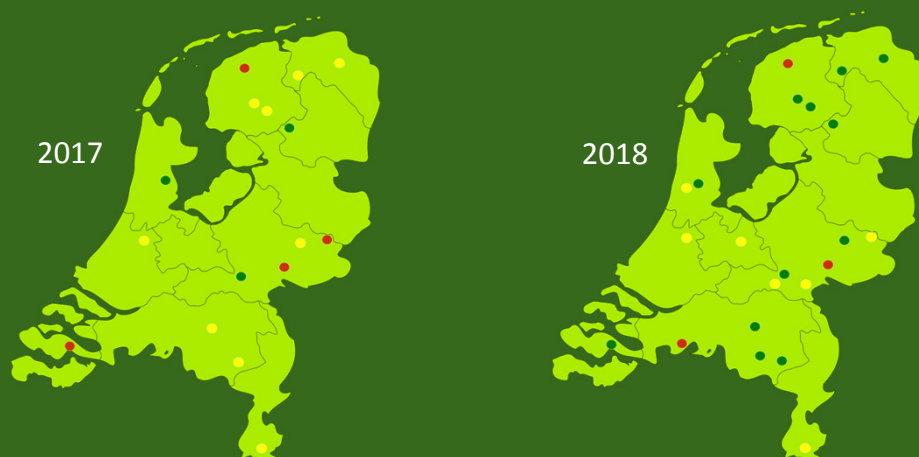
3-Jul-19

9

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Deelnemers, en inventarisatie

3-7-2019

10

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Wanneer erfgoed? (voorstel)

- In Nederland geteeld en gebruikt
- Alles van voor 1850 waarvan een beschrijving voorhanden is.
- Van 50 jaar en ouder.
- Alles uit De Greeff, Heidemij, Van Noort, Berghuis.
- Rassen van De Sonnaville, Sprenger, Lunterse Tuinbouwvereniging, IVT.
- ...

3-Jul-19

11

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Urgentie

Wanneer is iets urgent?

- Zeldzaam
- Bijzonder

Hoeft niet per se erfgoed te zijn

3-Jul-19

12

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker 2019

Wanneer bewaren?

Erfgoed en/of urgent, dus:

- Erfgoed en urgent → bewaren
- Geen erfgoed, wel urgent → bewaren
- Erfgoed en niet urgent → bewaren
- Geen erfgoed, niet urgent → niet bewaren

3-Jul-19

13

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker 2019

Vermeerdering erfgoed (uitbreiding collectie CGN)

- Keuze voor “zeldzame” erfgoeddrassen
- Nog niet voorkomend bij het CGN
- Voorlopig 30 rassen

3-Jul-19

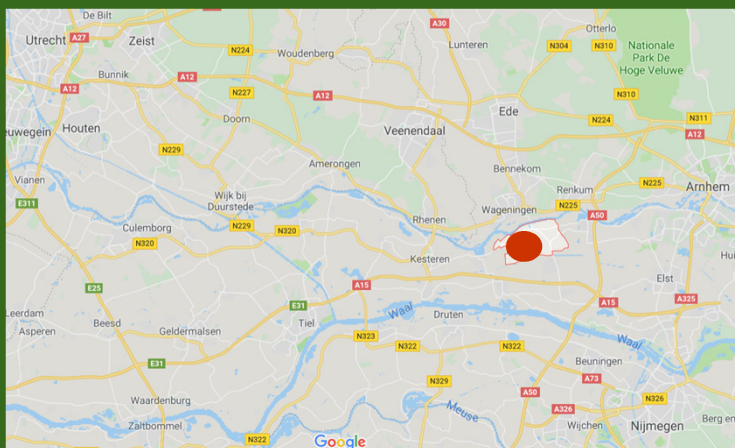
14

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Uitbreiding collectie CGN (Wageningen Universiteit)

- Oud materiaal weg
- Erfgoedrasen terug
- Komend jaar 30 rassen
- Op termijn 100 rassen

3-Jul-19

15

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Uitbreiding collectie CGN (Wageningen Universiteit)

3-Jul-19

16

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

De eerste 30 nieuwe erfgoedrasen:

Rasnaam	Rasnaam	Rasnaam
Doeke Martens	Dubbele rode winterparadijs	Benderzoet
Drentsche Bellefleur	Herfstgoud	Enkhuizer Aagt
Koningin Juliana	Schone van Moorveld	Kandijzoet
Pater van den Elsen	Zure Kafappel	Koerzoet
Rijnzoet	Haneman	Rode Poom
Tuinzoet	Witte wijnappel	Schagerrood
Du Halder	Zoete Veger	Zoete Dobber
Franse Zure	Rode Pippeling	Zoete Kan
Schimmerts Rozenblaadje	Schone van Iephof	Zure Paternoster
Winschoter Glorie	Zoete Roemeling	Huismanszoet

3-Jul-19

17

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Vermeerdering

- 4x 30 rassen
- M9.T337 onderstam
- Volgend jaar uitplanten in de CGN collectie, Randwijk

3-Jul-19

18

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Vermeerdering, 23-2-2019

3-Jul-19

19

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Wat nu?

- Erfgoedlijst compleet maken
- Naast de ca. 800 bekende rassen zijn er ook ca. 150 oude rassen onvindbaar
- Rasbeschrijvingen maken/vinden (met name streekassen)

3-Jul-19

20

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Voortgang NFN

- Na 4 jaar discussie en overleg worden nu de eerste erfgoeddrassen opgekweekt
- De zoektocht naar verloren gewaande rassen gaat onverminderd door

3-Jul-19

21

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Wat kun je zelf doen

- Probeer van oude appelbomen het ras te achterhalen
- Meld bijzondere vondsten, liefst met foto's, beschrijvingen (ook van de boom)

3-Jul-19

22

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

Contact

- Marcel Rutten:
- Website:
www.deoerakker.nl

3-Jul-19

23

Voorjaarsbijeenkomst De Oerakker, 2019

